

Заярна Н.М., Каралюс О.М. Проблемы и перспективы развития трудовых ресурсов в Украине

Исследованы основные тенденции развития трудовых ресурсов в Украине. Представлена оценка современной трудоресурсной ситуации: рассмотрены количественный и качественный состав трудовых ресурсов. Проанализированы основные показатели, охватывающие демографическую, профессионально-квалификационную, образовательную сферы. Предложены мероприятия, которые минимизируют негативные последствия процессов в этой сфере.

Ключевые слова: трудовые ресурсы, демографический, образовательный, профессиональный и квалификационный показатели.

Zayarna N.M., Karalus O.M. Problems and prospects of development of human resources in Ukraine

The main trends in human resources in Ukraine. Presented labor resource assessment of the current situation: The Quality and quantity of manpower. The main indicators covering the demographic, professional qualifications, educational field. The measures that minimize adverse effects processes in this area.

Keywords: a manpower, demographic, educational, professional and qualifying parameters.

УДК 331.56

*Доц. Н.М. Заярна, канд. екон. наук;
студ. М.М. Чиковська – Львівська КА*

БЕЗРОБІТТЯ НА СЕЛІ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Проаналізовано сучасний стан зайнятості в селі. Розглянуто основні причини, які впливають на зростання рівня безробіття та вивільнення робочої сили. Запропоновано заходи, які допомогли б знизити рівень безробіття та удосконалити ринок праці в селі на сучасному етапі.

Ключові слова: ринок праці, зайнятість, безробіття, сільське господарство, населення, працевлаштування, ринок збуту, робочі місця.

Постановка проблеми. Зайнятість населення є одним з найважливіших макроекономічних показників, що разом з обсягом ВВП та рівнем цін визначає економічну кон'юнктуру національного ринку, забезпечує добробут громадян країни. Ринок праці в селі на сучасному етапі перебуває у досить складному становищі. Основними проблемами є: наявність у селі значної частки непрацевдатних людей, які не можуть покращити економічне становище села; низька заробітна плата; неспроможність працевлаштування працівників, які раніше працювали в колгоспах, державних підприємствах; наявність переважно сезонної або тимчасової праці; низький рівень інноваційних технологій тощо.

Метою дослідження є аналіз безробіття населення в селі, визначення основних напрямків оптимізації зайнятості в селі.

Дослідження проблеми. Дослідженням цього питання займається багато вітчизняних економістів, таких як: Д. Богиня, Т.П. Петрова, Т.В. Решитько, Ю.Б. Чернявська та багато інших.

Виклад основного матеріалу досліджень. Село і безробіття... Неприродне поєднання цих понять. Адже зайнятість у сільському господарстві була, є і буде способом життя українського селянина, джерелом прибутку від праці на землі, що стала його власністю. Проте нині безробіття в селі стало гіркою реальністю і актуальною проблемою для державної служби зайнятості.

Економісти виділяють багато причин виникнення безробіття в сільській місцевості. Однією з основних є те, що у процесі реформування аграрного сектору багато колективних господарств розпалися, а нових на їхньому місці не сформувалось. Внаслідок значна частина робочої сили залишилась незадіяною у виробництві. Без роботи залишились пастухи, комбайнери, доярки, свинарки, трактористи та інші працівники. Більшість із них прийшли до центрів зайнятості з надією знайти хоча б якусь роботу. Продуктивні фермери, які могли б забезпечити розвиток високопродуктивного сільського господарства і таким чином надати більше робочих місць для сільського населення, за рік-два "не стають на ноги" через добре відомі причини – дороге паливо, кредити лише під великий відсоток або заставу майна чи врожаю, податки забирають значну частину прибутку тощо. Ось тут і відбулось неприродне злиття двох понять в одне ціле – сільське безробіття. Тисячі осіб в Україні на сьогодні мають статус безробітного. Так, якщо до 2007 р. спостерігалась тенденція до зростання чисельності економічно активного населення та зайнятих у сільській місцевості, то вже з 2008 р. спостерігається тенденція до зменшення. Від 2007 р. рівень зайнятості починає поступово знижуватись, зокрема до 2008 р. знизився на 0,3 %, а до 2009 р. – на 0,4 % (табл.) [1, с. 349; 2, с. 375; 3, с. 374; 4, с. 368].

Табл. Розподіл населення України за критеріями зайнятості за 2000-2009 рр.

Показники	2000 р.	2005 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
Економічно активне населення, тис. ос.	22830,8	22280,8	22397,4	22322,3	22150,3
в т.ч. у сільській місцевості, тис. ос.	6713,6	6987,0	6974,4	6953,1	6887,4
Зайняте населення, тис. чол.	20175,0	20680,0	20893,7	20863,9	20201,1
зокрема у сільській місцевості, тис. ос.	6255,5	6586,1	6595,0	6555,5	6498,6
Рівень зайнятості населення, %	88,4	92,8	93,3	93,5	91,2
зокрема у сільській місцевості, %	93,2	94,3	94,6	94,3	94,2

Підвищення рівня безробіття спричинило зниження рівня життя, позначилось на дітях, молоді, людях похилого віку. Злиденність є основною причиною зростання кількості самогубств, абортів, утримання від народження дітей. Ухвалені Верховною Радою та Урядом за останні роки закони, низка концепцій, програм та додаткових заходів щодо реформування аграрного виробництва, розвитку соціальної сфери села, посилення боротьби з безробіттям повною мірою не виконуються і не мають відчутного впливу на сферу зайнятості в країні. Саме тому за останні три роки рівень безробіття підвищився як у сільській місцевості, так і в Україні загалом (рис.) [1, с. 349; 2, с. 375; 3, с.374; 4, с. 368].

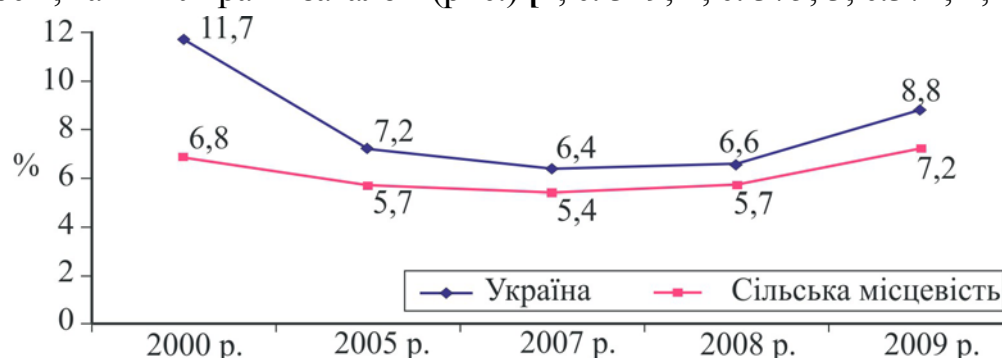

Рис. Динаміка зміни рівня безробіття в сільській місцевості і в Україні загалом за 2000-2009 рр.

Традиційно вирішення проблеми зайнятості на селі здійснюється через такі заходи подолання безробіття, як працевлаштування державною службою зайнятості, перепідготовка безробітних, залучення до суспільних робіт, розвиток трудомістких галузей у сільському господарстві. Більшість з них вже показали свою неспроможність у вирішенні цієї проблеми [5, с. 18]. Так, обмеженість фінансування державної служби зайнятості, недостатні інвестиції в розвиток робочих місць на селі перетворюють її лише на посередника між роботодавцем та потенційним працівником. Діяльність служби зайнятості певним чином зменшує напруження на регіональних ринках праці, але не створює сприятливу кон'юнктуру ринку праці. Стратегія подолання безробіття на селі шляхом створення нових робочих місць у сільському господарстві суперечить прогнозам про те, що зайнятість в сільському господарстві через зростання продуктивності праці та перехід на працевзберігаючі технології буде скорочуватись.

Одним із перших кроків подолання безробіття та підвищення рівня зайнятості і життя сільського населення, на нашу думку, повинно бути вдосконалення нормативно-правової бази, що забезпечило б розвиток сільського господарства та зменшило рівень зайнятості в сільській місцевості.

Завжди виробництво сільськогосподарської продукції було основою зайнятості сільського населення. Тобто через те, що в Україні недостатньо розвинене сільське господарство, втрачається чимала кількість робочих місць. Для розвитку сільського господарства необхідно вдосконалити систему збуту виготовленої продукції, чого можна досягнути через втручання держави шляхом захисту національного виробника та надання пільг щодо оподаткування експортованої продукції. Ці заходи допомогли б, по-перше, розвинути ринок збуту, а по-друге, збільшити кількість робочих місць для сільського населення [6, с. 130].

Висновок. Очевидно, що проблема зайнятості у сільській місцевості актуальна в сучасних умовах розвитку економіки України. Основними причинами можна вважати: розпад колективних господарств, що спричинило значне зменшення кількості робочих місць; неналежні умови для розвитку сільського господарства. Для подолання цієї проблеми доцільним було б удосконалити передусім нормативно-правову базу та систему виготовлення, оброблення та збуту виготовленої сільськогосподарської продукції. Це забезпечило б розвиток сільського господарства та збільшення кількості робочих місць.

Література

1. **Осауленка О.Г.** Статистичний щорічник України за 2000 рік / за ред. О.Г. Осауленка. – К. : Вид-во "Техніка", 2001. – 326 с.
2. **Осауленка О.Г.** Статистичний щорічник України за 2005 рік / за ред. О.Г. Осауленка. – К. : Вид-во "Консультант", 2006. – 756 с.
3. **Осауленка О.Г.** Статистичний щорічник України за 2007 рік / за ред. О.Г. Осауленка. – К. : Вид-во "Консультант", 2008. – 636 с.
4. **Осауленка О.Г.** Статистичний щорічник України за 2008 рік / за ред. О.Г. Осауленка. – К. : ДП "Інформаційно-аналітичне агентство", 2009. – 256 с.
5. **Талан М.** Зайнятість на селі: проблеми та перспективи / М. Талан, В. Берлінський // Людина і праця. – 2006. – № 9. – С. 17-20.
6. **Чернявська Ю.Б.** Актуальні проблеми розвитку ринку праці на селі / Ю.Б. Чернявська // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5(38). – С. 124-132.

Заярная Н.М., Чиковская М.М. Безработица на селе: причины и пути преодоления

Проанализировано современное состояние занятости на селе. Рассмотрены основные причины, которые влияют на рост уровня безработицы и высвобождения рабочей силы. Предложены мероприятия, которые помогли бы снизить уровень безработицы и усовершенствовать рынок труда на селе на современном этапе.

Ключевые слова: рынок труда, занятость, безработица, сельское хозяйство, население, трудоустройство, рынок сбыта, рабочие места.

Zayarna N.M., Chukovska M.M. The rural unemployment: its causes and ways of overcoming them

The present work presents an analysis of the contemporary state of rural employment. There have been studied main reasons that influence the increase of unemployment level and release of labour force. The paper propose measures facilitating reduction of the unemployment level as a result of development of agriculture.

Keywords: labour-market, employment, unemployment, agriculture, population, employment, market of sale, workplaces.

УДК 332.1:658.8

*Доц. О.І. Карий, канд. екон. наук –
НУ "Львівська політехніка"*

**МАРКЕТИНГОВІ КОМУНІКАЦІЇ В МАРКЕТИНГУ МІСТА:
АДРЕСАТИ КОМУНІКАЦІЙ**

Класифіковано контактні аудиторії для потреб маркетингу міста, а також проведено систематизацію аргументів маркетингових комунікацій для кожної контактної аудиторії в маркетингу міста.

Ключові слова: маркетинг міста, маркетингові комунікації, контактна аудиторія, аргумент.

Постановка проблеми. Глобалізація, технічний прогрес та політичні зміни істотно полегшили рух матеріальних, фінансових та кадрових потоків. Така ситуація поширила міжнародну конкуренцію з рівня держав та транснаціональних корпорацій на рівень локальних підприємств, регіонів та населених пунктів.

Міста в сучасних умовах вимушені активно конкурувати між собою за державні та приватні інвестиції, підприємства, туристів та навіть мешканців. Усвідомлення цього стимулює органи місцевого самоврядування до пошуку нових методів та концепцій управління на місцевому рівні. Тому поширюються спроби застосування маркетингу як концепції конкурентної боротьби за інвесторів, туристів, мешканців тощо, у великих містах створюються відділи маркетингу міст. Проте практика показує, що просте копіювання інструментарію маркетингу комерційних організацій не завжди є можливим у маркетингу міст. Конкурентна перевага міста пов'язана не лише з його товарною пропозицією, але також з умілими і результативними маркетинговими комунікаціями. Тому актуальним стає аналіз специфіки контактних аудиторій у маркетингу міст.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Маркетингові комунікації міста є набором засобів та інструментів, за допомогою якого місто зазвичай представлене органом місцевого самоврядування (ОМС), здійснює комуніка-